

A RÁKÓCZI- SZABADSÁGHARC 1703–1711

11.A
2025. okt. 3.

*Mányoki Ádám (1673–1757) festménye
Bp., Szépművészeti Múzeum*

1. Okok – TK 99/2. és 101/6. – ?

- nemesség – Újszerzeményi Biz. → gazd. sérelmek
– rendi sérelmek (pl. megyék mellőzése)
- vitézlő rend – szélnek eresztve
- jobbágyságok – megnövekedett adók
porció, forspont

Σ (ismét) általános elégedetlenség
a Habsburgokkal szemben

2. II. Rákóczi Ferenc

Borsi (1676) – Rodostó (1735)

- szülei: I. Rákóczi Ferenc vál. erd. fej.,
Zrínyi Ilona (Thököly I.) —————→
└ Munkács – ?

Ismeretlen festő alkotása, MNM

- katolikus neveltetés (Bécsben németül beszél, német nőt vesz el)

Borsi, kastély

Rákóczi-birtokok

1989/90 (- ?) előtti és utáni pénzek

3. A szabadságharc kitörése

- 1700 → RF levele XIV. Lajosnak → bécsújhelyi börtön
→ Rákóczi Lo.-ba menekül
- Tisza-vidéki felkelők (**Esze T.**) „felkérlik” mozgalmuk vezetésére
- nemzeti egység: jobbágyok – nemesek egyaránt csatlakoznak
vallási tolerancia **TK 101. o.**
- kurucok – **név?** (**labancok – ?**) **TK 64/15.**
 - ↳ könnyűlovasság → portyázásban jók, csatákban Ø

- zászló – ?
- spanyol örökösödési háború
XIV. Lajos harca a sp. trónért;
Fro. ↔ Habsburg Bir. (1701–14) → ??
→ alig van H. reguláris sereg
Mo.-on
→ Felvidék, Tiszántúl gyors elf.
(Dunántúl, Erdély még nem)
→ **várakat nem tudnak bevenni**

4. Eseménytörténet

a) a szab. harc felfelé ívelő szakasza (1703–05)

- szécsényi országgyűlés (1705)
 - Mo. rendi konföderáció
 - II. RF vezérlő fejedelem
 - 24 tagú szenátus (élén Bercsényi Miklós)
 - Cu-libertások kibocsátása név – ?
 - elértéktelenedik – ?
 - anyaga + nincs fedezet
- kuruc gazdaság
 - bevételek: adók, vámok, II. RF családi birtokai, fr. segély
 - = 40–50 %
 - a többit a hadsereg maga „gazdálkodja ki” – ?

b) 1705–07: tetőpont

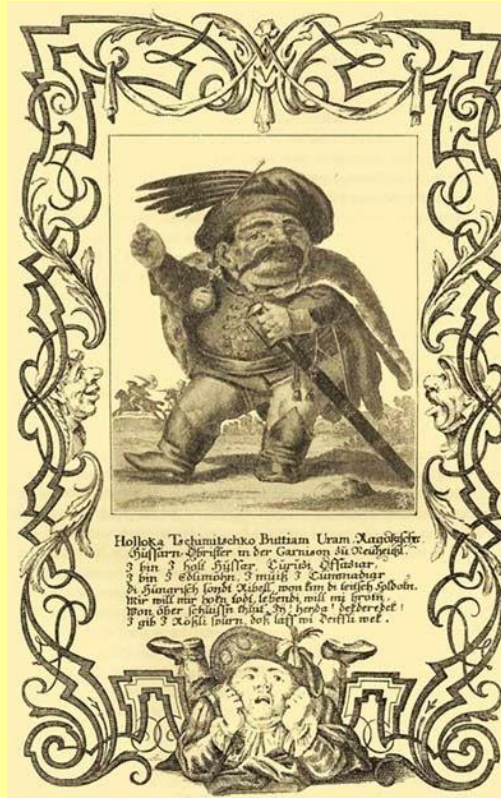
- Vak Bottyán (B. János) → Dunántúl átmeneti elf. török felszab. harcok hőse – ?

Érsekújvár – müezzín ledobása

átáll a labanc oldalról

hatvanas éveiben jár

1709: † agyhártyagyull.

- Esze Tamás → É-Erdély átmeneti elf. (D-Erdélyt miért nem?)
†: ref./kat. kurucok közti vita → békít → seregbontó ágyú...

- 1707 – ónodi országgyűlés
 - „Eb ura fakó, József császár nem királyunk!” (BM)

L?

I. József (1705–1711)

Habsburg detronizációk – !

jelölt: külföldi – II. Miksa Emmánuel bajor vál.fejed.
nem vállalja – ?

- közteherviselés = általános adózás
(nemesek, fejed. is)
a Turóc megyei követek
ellenkeznek
→ megölik őket

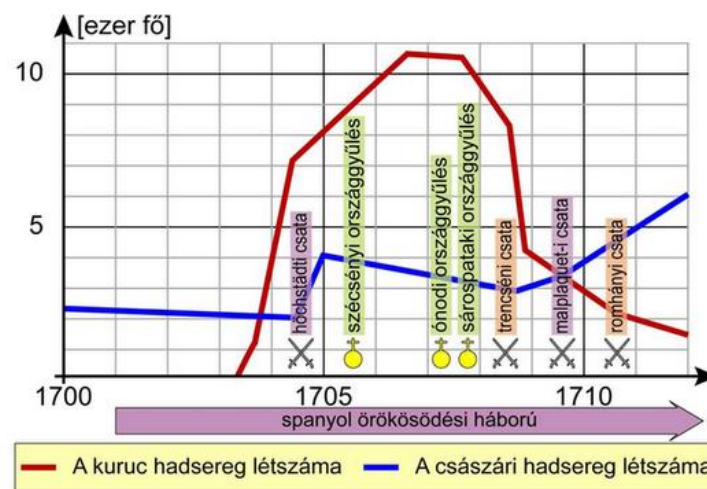

- 1708 – pozsonyi labanc ogy.
 - II. RF-et is meghívják – nem megy el
 - az új császár, I. József békét keres

c). 1707–11: hanyatló szakasz

- kuruc külpolitika
 - XIV. L. – kisebb összegeket, hadmérnököket, fr. tiszteket küld
 - szöv.-nek nem ismeri el II. RF-et ← rebellis
 - európai helyzet: 1704, Höchstädt – ?
 - 1707, varsói szerződés: II. RF – Nagy Péter cár ígéret
(É-i háb.: nem érdeke a Habs.-okat ellenségévé tennie,
a svédek ellen keres szövetségest)
- belső összefogás felbomlik
 - kiábrándulás paraszt részről
← adók, elhúzódó harcok
 - látják a túlerőt – TK 102/10.
 - nemesek: adó
 - kiegyezést keresők hangosak
+ I. József rugalmasabb apjánál

A magyarországi császári haderő és a kuruc hadsereg létszámadatai

- kurucok (portyázó harcmodor) < reguláris cs.-i csapatok

TK 102/9.

1708, Trencsén: súlyos vereség **harmadakkora csapattól**

1710, Romhány: vereség

→ katonai összeomlás

5. Szatmári béke

labanc – gr. Pálffy János
↓
(magyar!)

kuruc – Károlyi Sándor (1712: báró)
└ nem áruló!

II. RF nevezte ki főparancsnoknak, aki a tárgyalásokkal végig egyetértett

ügyes manőverezés
a magyar nemesség
elkerüli a csehek
1620-i sorsát

1711. ápr. 30. – szatmári béke – TK 104. o.

→ vallásszab.

→ rendi alkotmány visszaállítása

→ Újszerz. Biz. Ø

→ aki hűségesküt tesz, megtarthatja életét és javait

(vitam et bonum)

↓
III. Károlynak (1711–40) – I. J. öccse
Ø megtorlás

TK 104/18.

1711. máj. 1. – nagy-
majtényi sík:
kuruc fegyver-
letétel
(zászlókat; a kézi-
fegyvereket
megtarthatják)

6. Értékelés – ?

- 1711 – m. nép úgy éli meg, mint ami véget vet egy értelmetlen háborúskodásnak
- független m. királyság nem sikerült
- de a rendi dualizmus fennmaradt
- II. RF egyéni sorsa: nem tesz hűségeskü

→ Rodostó † 1735

→ Confessiones,
Emlékiratok

→ Mikes Kelemen:
Törökországi levelek (207 fiktív levél)

→ újratemetése – ?

1906, Kassa →

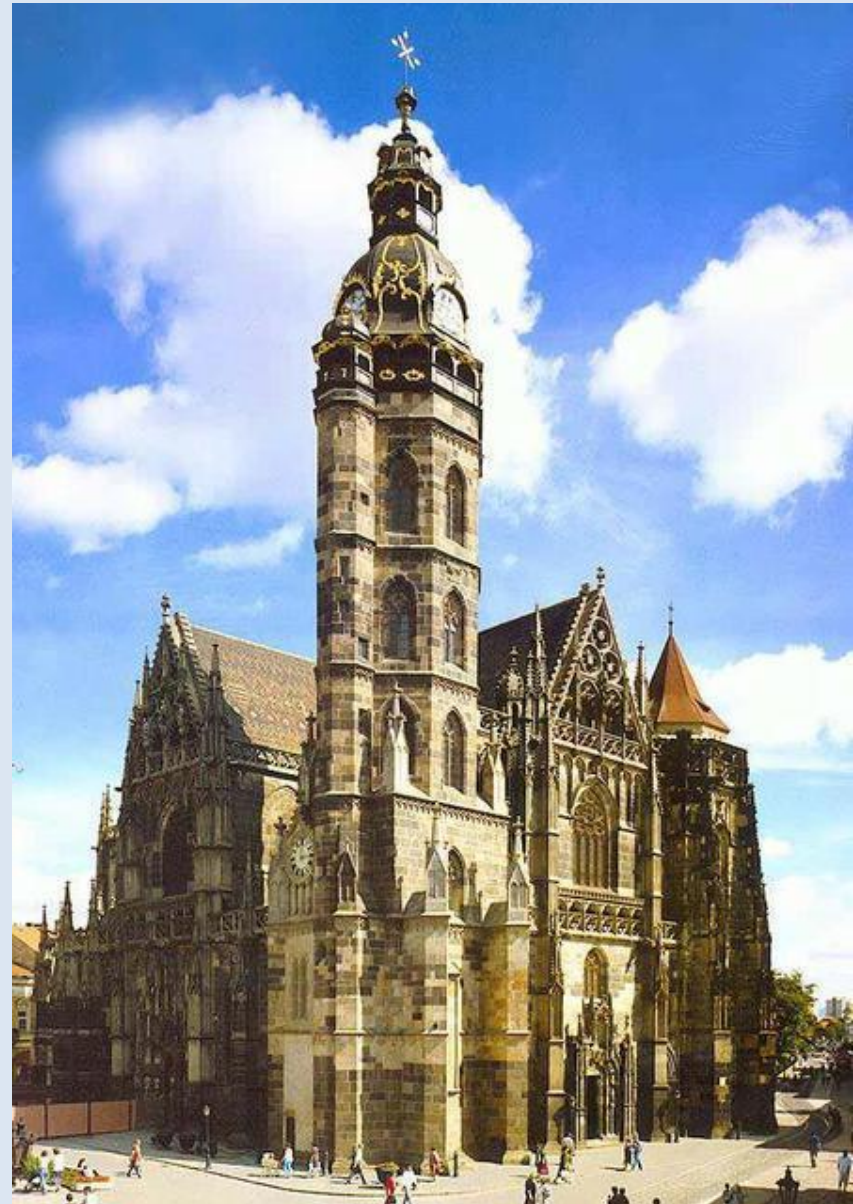
(Zrínyi Ilonával együtt)

(Thököly → Késmárk)

*A II. Rákóczi Ferenc hamvait szállító
gyászhintó a kassai székesegyház előtt*

*KISFALUDI STROBL ZSIGMOND
szobra (1955)*

*PÁSZTOR JÁNOS szobrász,
GYÖRGYI DÉNES építész
(1937, II. RF † 200. évford.)*